

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Articulus II. De occasionibus peccatorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

Quando confessarius nouit ex alterius relatione, pœnitentem peccatum aliquod perpetrasse, ipse tamen interrogatus negat se illud commississe; nõ propterea debet illi absolutionem negare. Quod si confessarius ipse vidit peccatum aliquod mortale à pœnitente committi, quod ille postea reticeret in confessione, tunc si probabiliter iudicare potest, eum alteri confessum esse, debet illum absolueret. Secus, si constet nemini confessum.

Circa *secundum* notandum est, confessarium debere pœnitenti absolutionem negare, quando constat eum non esse legitimè dispositum; sufficienter autem disposito teneri absolutionem confectre, siue sit ordinarius, siue delegatus. Cæterum pœnitens debet esse ritè dispositus, tum respectu temporis præteriti, ita vt graui obligationi satisfecerit; tum respectu præsentis, ita vt verè doleat de peccatis commissis; tum respectu futuri, ita vt firmiter proponat peccata, eorumque occasiones deinceps cauere. Vt autem hæc doctrina illustrior euadat, quædam dubia breuiter hic enodanda sunt.

ARTICVLVS II.

De occasionibus peccatorum.

DVBIVM est i. quomodo se gerere debeat confessarius erga pœnitentem, qui versatur in proxima occasione peccandi. Ad quod responderi potest, supposita duplici distinctione: Nam in primis alia est occasio peccandi remota, alia proxima; remota dicitur, quidquid potest esse causa peccati, vel raro ad illud inducit; qua ratione omnes ferè res mundi dicuntur occasio peccati: proxima verò vocatur illa, qua ad peccatum sæpe pœnitentem inducere solet. Rursus occasio proxima vel est voluntaria, vel non; dicitur voluntaria, si sine graui incommodo dimitti possit; non voluntaria verò, quando dimitti nequit

nequit sine graui damno in vita, in fama, vel in bonis fortuna.

Itaque communis sententia docet 1. eum absoluendum esse, qui versatur in occasione peccandi remota, et si eam dimittere nolit, modo habeat firmum propositum amplius non peccandi. Vnde aliqui colligunt, absolutionem ei denegandam non esse, qui domi retinet ancillam, cum qua ter, aut quater in anno peccat, modo statuatur amplius non peccare. Quia ille non censetur esse in occasione proxima peccati. Imò aliqui hanc indulgentiam extendunt ad eos, qui semel aut bis per mensem cum ancilla peccare solent.

Docet 2. cum absoluendum esse, qui manet in occasione peccandi proxima, si dolorem de præteritis peccatis habeat, firmumque propositum non peccandi in posterum, & simul iustam causam non deturandi talem occasionem. Vnde colligunt aliqui, concubinarium absoluendum esse, si non potest eicere concubinam sine graui scandalo, vel infamia, modo de peccatis præteritis verè doleat, & alia in posterum cum Dei auxilio vitare proponat. Item absolui posse foeminam, quæ domi virum excipit, cum quo sæpe peccat, si non potest honestè eum inde eicere, aut causam aliquam habet eum retinendi.

Docet 3. ei denegandam esse absolutionem, qui nõ vult tollere occasionem proximam, planeque voluntariam peccati, seu qua sine villo graui damno, vel periculo priuari potest. Ille enim cum sponte, & sine vlla rationabili causa, velit versari in proximo peccandi periculo, censetur habere affectum ad peccatum, ad eoque non est capax absolutionis.

In hac tamen extensione sententiæ, nonnulla, vt verum fatear, mihi displicent, et si propositiones ipsæ secundum se veræ videantur. Nam in primis in materia luxuriæ, occasio quæ initio videtur tantum remota, paulatim fit proxima, vt experientia fre-

quentissimè ostendit. Id est, saepe euenit vt qui vno anno tantùm semel, aut bis cum aliqua fœmina peccauerunt, sequenti anno longe pluries cum eadem peccent, si sub eodem tecto maneant. Quare existimo non faciliè dandam absolutionem retinendi ancillam, cum qua aliquoties peccauit. Quia vix credi potest, vò. untariè, ac sine graui causa persistentem in tali occasione, habere firmum propositum non amplius peccandi, quale requiritur ad valorem Sacramenti. Quod maximè habet locum, quando confessarius aduertit, pœnitentem post plures absolutiones, saepe in idem peccatum labi. Vnde à fortiori intelligitur, non esse absoluendum patrem familias, qui semel, aut bis in mense ancilla abutitur, nisi eam quam primum eiiciat: præsertim quia talis occasio respectu illius magis est proxima, quam remota.

Deinde illud mihi parum probabile videtur, quòd propter lucellum aliquod temporale, liceat semper manere in proxima occasione peccandi. Quod enim dicunt aliqui, sic expositum non velle occasionem peccandi, nec peccatum eam consequens, sed commodum suum, non satisfacit, quia quidquid sit de speculatione, certè in praxi, qui ob lucrum aliquod temporale non magni momenti, manet in proxima occasione peccandi, magis vt plurimum talem occasionem diligit, quàm commodum ex ea ortum. Maximè si supersit alia via lucrandi, sine tanto animæ discrimine, vt frequenter contingit. Ex quo fit vt ille absoluendus non sit, qui ob adeo leuem causam, manet in proxima occasione peccandi. Et multo minus si, ne inurbanus videatur, eiusmodi occasionem nolit dimittere,

Imò si confessarius, postquam alia omnia media tentauit, ad continendum pœnitentem in officio, videt eum æquè frequenter labi in peccatū mortale, ob proximam occasionem in qua versatur, debet, vt ego quidem existimo, ei absolutionem negare, donec eiusmodi occasionem, etiam cum graui damno

sent.

temporali, dimiserit. Quid enim prodest homini, si vniuersum mundum lucretur, animæ autem suæ detrimentum patiatur? Qua tamen in re magna opus est prudentia.

ARTICVLVS III.

In quo alia duo dubia expenduntur.

DVBIVM est 2. quid faciet confessarius, sciens pœnitentem versari ignoranter in statu de se malo. Respondeo cum distinctione, nam si pœnitens ex ignorantia culpabili, in tali statu versatur, confessarius debet eum monere, vt quam primum ab eo recedat. Quia cum culpabiliter in eo maneat, absolui nequit, nisi saltem firmiter proponat illum deserere.

Si autem pœnitens, ob ignorantiam inuincibilem à peccato excusatur, manens in eo statu, adhuc distinctione opus est. Nam vel confessarius probabiliter sperat monitionem suam profuturam, vel non, si sperat, tenetur eum monere, antequam absolutionem ei impendat: si verò id non sperat, debet illum in bona fide relinquere, & absolvere. Quia præceptum correctionis fraternæ in ea circumstantia non obligat, & aliunde sufficit quòd confessio sit formaliter integra.

Vnde intelliget confessarius, quomodo se gerere debeat erga coniugatos, qui inuincibiliter ignorantes impedimentum dirimens quo afficiuntur, debitum bona fide mutuo petunt, ac reddunt. Si enim probabiliter iudicat, nullitatem matrimonij non posse sine graui periculo ijs detegi, dissimulare debet. Et consequenter, si quis eorum nolit alteri ex odio debitum reddere, confessarius debet illi negare absolutionem: quia supposita illa ignorantia inuincibili, contra propriam conscientiam peccat in re graui.

Tenetur tamen confessarius pœnitenti veritatem aperire,

aperire,